Borgarstjórn Reykjavíkur
17. nóvember 2026

Tillaga borgarfulltrúa Sjálfstæðisflokksins, Viðreisnar og Framsóknarflokksins um endurskoðun Aðalskipulags Reykjavíkur 2040

Lagt er til að borgarstjórn samþykki að endurskoða aðalskipulag Reykjavíkur 2040 með vísan til 35. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Í endurskoðuninni skal m.a. endurmeta framtíðarsýn fyrir Reykjavíkurborg, lengja skipulagstímabilið og endurskoða stefnuákvæði fyrir valin svæði og málaflokka. Umhverfis- og skipulagsráði er jafnframt falið að annast endurskoðunina og hefja þegar vinnu við gerð skipulagslýsingar.

Greinargerð
Aðalskipulag Reykjavíkur er ein mikilvægasta stefnumótandi áætlun borgarinnar og markar stefnu um landnotkun, húsnæðisuppbyggingu, atvinnusvæði, samgöngu- og þjónustukerfi og umhverfismál. Endurskoðunin skal taka mið af breyttum þörfum samfélagsins og stuðla að fjölbreyttri og aðlaðandi borg fyrir komandi kynslóðir. Sjálfbærni og loftslagsmál verði þar mikilvæg viðfangsefni, með áherslu á minni losun gróðurhúsalofttegunda, vistvæna samgöngumáta, ábyrga nýtingu lands og aðlögun að loftslagsbreytingum. Jafnframt verði hugað að vernd grænna svæða og líffræðilegrar fjölbreytni og heilnæmu og öruggu borgarumhverfi.

Endurskoðunin er umfangsmikið verkefni sem þarf að gefa nauðsynlegan tíma og vinna þverpólitískt og í víðtæku samráði. Borgarstjóri mun skipa stýrihóp um verkefnið en umhverfis- og skipulagsráð hefur yfirumsjón með endurskoðuninni. Vinnan skal byggja á vönduðum greiningum og skýrri markmiðasetningu og í skipulagslýsingu verði umfang og áherslur endurskoðunarinnar afmörkuð og rökstudd. Við undirbúning og mótun hennar verði haft samráð við borgarbúa, nágrannasveitarfélög, Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu, svæðisskipulagsnefnd, Húsnæðis-, mannvirkja- og skipulagsstofnun, aðra opinbera aðila, samtök vinnumarkaðarins og aðra hagaðila.

Ákveðnar greiningar á langtímaþróun hafa þegar verið unnar í tengslum við aðalskipulagsbreytingu Sundabrautar sem geta nýst við mótun verklýsingar endurskoðunar. Í þeirri vinnu hafa verið settar fram sviðsmyndir um íbúaþróun til ársins 2070 og metin landþörf nýrra byggingarsvæða utan gildandi vaxtarmarka. Rétt er að setja endurskoðuð tímaákvæði flugvallar í Vatnsmýri í samhengi við þá vinnu, svo og endurskoðun vaxtarmarka svæðisskipulags og hættumat vegna náttúruvár. Vinna Veðurstofu og Almannavarna með sveitarfélögunum að hættumati mun ljúka á árinu 2026, en fyrir liggja m.a. skýrslur um jarðskjálftavá og hraunrennsli og skýrsla um sprunguvá er í vinnslu.

Undirbúningur endurskoðunar þarf að byggja á ítarlegum könnunum á búsetuóskum og húsnæðisþörfum Reykvíkinga, en stefnt er að því að vinna slíkar kannanir í samstarfi við Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu og Húsnæðis-, mannvirkja- og skipulagsstofnun.

Reykjavík

Einnig liggja fyrir nýlegar greiningar og úttektir á grænum svæðum og skipulagi útivistarsvæða sem nýtast við endurskoðun aðalskipulagsins á endurbættri stefnu um opin svæði, leikvelli og andrými innan þéttbýlis. Einnig skal horfa til vistkerfaþjónustu grænna svæða, verndar líffræðilegrar fjölbreytni og loftslagsaðlögunar, meðal annars vegna ofanvatns og annarra afleiðinga loftslagsbreytinga.

Meta þarf hvaða ákvæði nýlegrar borgarhönnunarstefnu verði hluti af bindandi stefnu aðalskipulags og hvort skerpa þurfi ákvæði sem lúta að dagsbirtu, grænum dvalarsvæðum, hljóðvist og almennu yfirbragði byggðar.

Einnig stendur yfir vinna með Faxaflóahöfnum um framtíðarþróun hafnarsvæða, í tengslum við skipulag Sundabrautar og þróun atvinnusvæða á Álfsnesi. Horfa þarf til þeirrar vinnu við gerð lýsingar og gera frekari þarfagreiningar á þróun hafnarstarfsemi til lengri tíma. Rýna þarf fyrirliggjandi gögn og greiningar varðandi framtíð olíuhafnar og vinna þarf nýja þarfa- og fýsileikagreiningu og á grundvelli þess setja skýr tímaákvæði um framtíð olíuhafnar í Örfirisey.

Sérstaklega verði metið hvernig nýtt aðalskipulag geti stutt við öflugar almenningssamgöngur, samgöngusáttmála, virka ferðamáta og uppbyggingu við lykilsamgönguása.

Í ljósi þess að heildræn endurskoðun aðalskipulags, sem felur m.a. í sér almennt endurmat á framtíðarsýn þess og lengingu skipulagstímabils, getur verið umfangsmikið verkefni sem þarf að gefa góðan tíma og vinna í víðtæku samráði er lagt til að samhliða undirbúningi endurskoðunar verði haldið áfram með tilteknar breytingartillögur sem nú þegar eru í ferli. Miðað er við að þeim verði lokið innan 12 mánaða og/eða í lokafasa þegar verklýsing endurskoðunar verður lögð fram.